

Türk Tarihi Perspektifinden Kamu Diplomasisi Olgusu

Prof. Dr. Yusuf Devran tarafından yazıldı.

Perşembe, 12 Eylül 2013 18:43 - Son Güncelleme Perşembe, 12 Eylül 2013 20:59

Prof. Dr. Yusuf Devran

Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğretim Üyesi

“Türkiye’yi çok seviyorum.Çünkü anne tarafım çok önceleri

[Türkiye](#) ’den [Mısır](#) ’a gelip yerleşti...”Professor Wail Abdel Bary

Kısaca diğer ülke insanların gönlünü ve desteğini kazanmak üzere gerçekleştirilen iletişim çalışmalarını ifade eden [kamu diplomasisi](#) kavramı her ne kadar modern bir kavram olsa da salt modern zamanlara özgü bir olgu değildir. Çünkü tarihin değişik dönemlerinde de bu bağlamda çeşitli politikalar uygulanmıştır. Tarih ve [kamu diplomasisi](#)

kavramları bir araya getirilince akla gelen ilk soru bu kavramın günümüzdeki adıyla icad edilmediği, aktüel veya popüler olmadığı dönemlerde bu bağlamda ne gibi devlet politikalarının uygulandığıdır.

Başka bir anlatımla tarihi geçmişin bize öteki ülkelerle [kamu diplomasisi](#) yürütmek için ne gibi

Türk Tarihi Perspektifinden Kamu Diplomasisi Olgusu

Prof. Dr. Yusuf Devran tarafından yazıldı.

Perşembe, 12 Eylül 2013 18:43 - Son Güncelleme Perşembe, 12 Eylül 2013 20:59

---

imkanlar sunduğu sorusu günümüz açısından daha büyük bir önem kazanmıştır. Kuşkusuz tarihin derinliklerinde kalan ortak anıları günümüze taşımak, ortak acıları, mutlulukları, yardımlaşmaları, özverileri vs. ortaya koymak günümüz

[kamu diplomasisi](#)

, politikaları ve stratejileri açısından bilinmesi gereken hususlardır. Tarih boyunca hükümdarlar başka ülkelerle dostluk kurmak, ittifak oluşturmak, sorunlarını çözebilmek ve aralarındaki savaflara son verebilmek için değişik diplomasi yöntemlerini kullanmışlardır. Örneğin Osmanlı sultanları işgale maruz kalmış kimi ülkelere askeri yardımda bulunmuş; ekonomik bunalıma giren ülkelere finansman desteği sağlamış; kıtlık nedeniyle açlık sorunu yaşayan ülkelere gıda göndermiş; bir ülkeden toplu halde kovulan aynı etnik aidiyete mensup insanları ülkesine kabul ederek dil, din ve ırk ayrımı yapmaksızın onları mazlum olarak bağrına basmış; hakimiyeti altındaki toplumları adalet, hoşgörü ve farklılıklarına saygı ile yönetmiş; fethettiği topraklara çok kültürlü yaşamın zenginliğini ve avantajını kazandırmış ve

[güvenlik](#)

sorunu yaşayan ülkeleri tabi ülke ilan ederek hamilik yapmıştır. Belki bu politikalardan en ilginç olanı Bilge Kağan ve Attila örneğinde olduğu gibi, bir hakanın savaştığı ülkenin kralının kızıyla evlenerek o ülkeyle akrabalık bağı kurması ve kamuoyu nezdindeki dirençleri azaltmasıdır. Kısaca, bu tarihi jestler nedeniyle bugün birçok ülke

[Türkiye](#)

'ye karşı minnet ve şükran duyguları içerisindedir. Dahası bu tarz duygusal zeminde şekillenen hafıza sözkonusu toplumların

[Türkiye](#)

'ye ilişkin kanaatlerinin oluşmasında ve kalıcılışmasında en önemli ikna unsurlarından biri olmuştur.

Türkler tarih içerisinde değişik coğrafyalarda farklı devletler kurmuştur; bunlardan kimisi [Türkiye](#)

, Türkmenistan, Azerbaycan, Kırgızistan, Özbekistan ve Kazakistan gibi farklı adlardaki devletlerde yaşayan akraba milletler olarak günümüzdeki varlığını sürdürürken, kimisi, Etrüksler gibi, güçlü bir devlet kurarak kendisinden söz ettirip daha sonra başka bir etnik yapı içerisinde eridikten sonra tarihin derinliklerinde kalmış ve kimisi de Hazar Türkleri, Bulgarlar, Finliler, Macarlar vs. gibi başka bir millete evrilip etnik kökenini ve bağlarını yitirmiştir. Öte yandan kimi tarih araştırmacılarının ve antropologların dile getirdiği gibi etnik olarak Turani olduğu ileri sürülen Japonya gibi ülkeler veya Meluncanlar gibi halklar sözkonusudur. Zengin tarihi geçmişi,

[insani](#)

zeminde uyguladığı politikaları ve geniş akrabalık bağları

[kamu diplomasisi](#)

bağlamında

[Türkiye](#)

Cumhuriyeti'ne çok önemli bir potansiyel sunmaktadır. İşte yapılması gereken şey bu ortak paydaları, değişik akademik araştırmalarla günümüze aktarmak ve çeşitli faaliyetlerle canlı tutmaktır.

Bu arada şu hususa da dikkatleri çekmek gerekir: Bu makale bir etnik köken incelemesi olmayıp, Türklerin diğer ülkelerle tarihteki kesişme noktalarını açığa çıkararak bunun üzerinde [kamu diplomasisi](#) enstrümanlarının nasıl kullanılabileceğine ışık tutmaktır.

1.Tarihte Türklerin Yardımlarına ve Jestlerine Duyulan Minnettarlık Duygularının İfadeleri

1.1.Hollandalıların Barbaros'u Unutamaması

Bu yazının kaleme alınmasında motive edici unsur Hollanda'da yaşadığım bir anım olmuştur. 2008 yılının yaz aylarında bir proje çerçevesinde Hollanda'ya gitmiştim. Proje kapsamında Leiden kenti Belediye Başkan Yardımcısı ile mülakat yapmak üzere randevu almıştım. Bana verilen tarih ve saatte belediyeye gittim. Buluşma saatini beklerken binanın etrafında dolaşıyordum ve cephede bir an Barbaros Hayrettin Paşa'nın, Ankara tiftik geçisinin, Zeus ve Neptün'ün heykelleri gözüme ilişti. Doğrusu buna pek bir anlam veremedim ve sonunda bu heykellerin buraya yerleştirilmesi Barbaros'a duyulan hayranlığın ya da ona gösterilen bir şükranın ifadesi olsa gerek diye düşündüm. Ancak kafamdaki soru işareti gitmemişti. Nitekim konuyu belediye başkan yardımcısına sordum; o da gerekli açıklamayı yaptı. Evet, bu olayın öyküsü özetle şöyleydi: Portekizliler Hollanda'yı işgal etmiş, Hollanda da o dönemde askeri olarak güçlü ve adaletiyle ün salmış olan Osmanlı İmparatorluğu'ndan yardım istemişti. Bunun üzerine dönemin padişahı, Barbaros Hayrettin Paşa'yı bölgeye göndererek Hollanda halkına yardım etmesini emretmişti. Bu gelişmeleri öğrenen Portekizliler işgale son vererek geri çekilmişlerdi. Bina üzerindeki Ankara geçisinin öyküsü ise daha başkaydı. Rivayete göre Ankara tiftik geçisi yünü ticareti yapan bir [Türk](#), Hollanda'ya çok fazla ihracat yapar; büyük paralar kazanır ve ardından, toplumsal duyarlılık adına, bu binayı yaptırır. Heykellerin alt kısmında ise “[Türk](#) gibi bereketli ve altınla dolu” ibaresi yazıyordu. Leiden'de konuştuğum bütün [Türk](#) ler bu tarihi anıyı gururla dile getiriyordu. Kimi Hollandalılar da bu olay nedeniyle [Türk](#)

Türk Tarihi Perspektifinden Kamu Diplomasisi Olgusu

Prof. Dr. Yusuf Devran tarafından yazıldı.

Perşembe, 12 Eylül 2013 18:43 - Son Güncelleme Perşembe, 12 Eylül 2013 20:59

---

ler'e karşı hiçbir zaman unutmayacakları bir minnetarlık duygusu içindeydiler. Aslında bu olay bir anlamda Leiden kentinde yaşayan

[Türk](#)

lerle Hollandalıların ortak hafızası olmuş ve dayanışmalarının en sembolik anısı olarak sürekli tazeliğini ve canlılığını korumuştur. Kısacası bu anı o bölgede yaşayan

[Türk](#)

lerle olan ilişkilerin belirlenmesinde,

[Türk](#)

lerin sorunlarına yaklaşılmasında ve onlara itibar gösterilmesindeki en belirleyici faktörlerden biri, belki de birincisi olmuştur.

Hollanda'da bir de [Türkiye](#) Köyü var. Belçika ve Lübnan'da olduğu gibi... Tarihte yaşanan bazı anılar nedeniyle adı

[Türkiye](#)

geleneksel

[Türkiye](#) günleri

düzenleniyor, kültürel ve turistik aktiviteler gerçekleştiriliyor. Hollanda'nın Zeelan bölgesindeki Sluis kasabasına bağlı

[Türkiye](#)

Köyü'nün ilginç bir öyküsü var: 16. yüzyılda bin beş yüz Osmanlı forsasını esir alan İspanyollar Osmanlıları Sluis kanalına getirmiştir. Bunun üzerine Sultan I. Ahmet Hollanda Kralı'na bir mektup göndererek forsaların İspanyolların elinden kurtarılmasını talep etmiştir. Kral, Sultan'ın bu isteğini geri çevirmeyerek forsaları bu köye yerleştirmiştir. Ardından başlayıp seksen yıl süren İspanya-Hollanda Savaşları'nda, bu forsalar İspanyol ordusu hakkında Hollandalılara önemli bilgiler vermiş ve Hollanda ordusunun savaşı kazanmasına önemli katkı sunmuştur. Bunun üzerine Kral Maurits Osmanlıların bu iyiliğini ve yardımını zihinlerde canlı tutmak ve minnettarlığını göstermek için 1604 yılında bu bölgeye Büyük

[Türkiye](#)

Köyü adını vermiştir.

Belçika'daki [Türk](#) köyü Faymonville'nin ilginç öyküsü ise biraz daha yakın tarihlere dayanıyor.

II. Dünya Savaşı'nda bu köyde yaşayanlar kendilerini düşman askerlerinin katliamından

koruyabilmek için köyün etrafına

[Türk](#)

bayraklarını asmışlar. Bu bayrakları gören yabancı askerler bu köye girmemişler. Köyle ilgili başka rivayetler de yok değil. Ancak önemli olanın bugün bu köylülerin kendilerini

[Türkiye](#)

'ye ve

[Türk](#)

lere yakın ve dost görmeleridir. Nitekim köy sakinleri her yıl Şubat ayında düzenledikleri

[Türk](#)

Karnavalı ile tarihi anılarını hep canlı tutuyor. Hatta

[Avrupa](#)

Türk Tarihi Perspektifinden Kamu Diplomasisi Olgusu

Prof. Dr. Yusuf Devran tarafından yazıldı.

Perşembe, 12 Eylül 2013 18:43 - Son Güncelleme Perşembe, 12 Eylül 2013 20:59

'nın değişik bölgelerinde yaşayan Türkler ve elçiliklerde çalışan resmi görevliler bu etkinliklere katılarak Belçikalılarla güzel bir dayanışma örneği sergiliyor.

Lübnan'daki [Türk](#) köylerinin özelliği ise, önceki iki örneğin aksine, içinde etnik olarak [Türk](#) kökenlilerin yaşamasıdır. Lübnan'ın değişik köy ve kentinde otuz bine yakın

[Türk](#)

'ün yaşadığı biliniyor. Örneğin

[Ortadoğu](#)

[Stratejik](#)

Araştırmalar Merkezi (ORSAM) tarafından hazırlanan "Unutulan

[Türk](#)

ler: Lübnan'da

[Türk](#)

Varlığı" başlıklı rapora göre Osmanlı İmparatorluğu döneminden kalan ve bir kısmı Girit'ten göç eden bu

[Türk](#)

lerin 20.000'i başkent

[Beyrut](#)

'ta ikamet etmekte, kalanı ise değişik kırsal yerleşim merkezlerinde yaşamaktadır. Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu ve Başbakan

[Recep Tayyip Erdoğan](#)

en son Lübnan'a yaptıkları ziyarette bu bölgelere de uğramışlar ve bölge halkı tarafından büyük bir coşkuyla ve sevgiyle karşılanmışlardır (Zaman, Kasım 25, 2010).

1.2.İrlandalıların Unutamadığı Osmanlı Jesti

1847 yılında İrlanda'da yaşanan büyük açlık döneminde bir milyon İrlandalı yaşamını yitirmişti. Dönemin Osmanlı padişahı içi gıda dolu üç gemiyi Drogheda'daki kuzey limanlarına ulaştırmıştır. İrlanda halkı bu eşine az rastlanır yardımseverlik girişimini asla unutmamış ve bunun sonucunda [Türk](#) bayrağındaki yıldız ve hilali bölgenin sembolü haline getirmiştir. Bu tarihi jest o günden bugüne İrlandalıların [Türkiye](#) 'ye sempati ve minnettarlıkla bakmasına neden olmuştur.

İrlanda Cumhurbaşkanı Mary McAleese, [Türkiye](#) 'yi ziyareti sırasında yaptığı açıklamalarıyla

Türk Tarihi Perspektifinden Kamu Diplomasisi Olgusu

Prof. Dr. Yusuf Devran tarafından yazıldı.

Perşembe, 12 Eylül 2013 18:43 - Son Güncelleme Perşembe, 12 Eylül 2013 20:59

---

duyduğu minnet duygusunu şu ifadelerle dile getirmiştir: "

[Avrupa](#)

'nın iki ucunda bulunun ülkeler olarak coğrafi anlamda aramızda mesafeler olabilir ama buna rağmen aramızda kökleri geçmişe dayanan ve güçlü bir bağ da vardır. Bir milyon İrlandalının hayatını kaybettiği büyük açlık döneminde

[Türk](#)

halkının bize nasıl yardım ettiğini çok iyi hatırlıyoruz. Dönemin Osmanlı padişahı içi gıda dolu üç gemisini Drogheda'daki kuzey limanlarımıza göndermişti. İrlanda halkı bu eşine az rastlanır

[insani](#)

girişimini asla unutmamış ve bunun sonucunda sizin bayrağınızdaki semboller, bu güzel yıldız ve hilali bölgenin sembolü haline getirmiştir. Hatta futbol takımının formalarının üzerinde de bu güzel

[Türk](#)

sembollerini görüyoruz. Önümüzdeki Cumartesi günü eğer Drogheda'yı ziyaret edecek olursanız

[Türk](#)

milli takımının sahada futbol oynadığını düşünebilirsiniz." (Bkz.

[Ulusal](#)

gazeteler, Aralık 21, 2010).

1.3.Kore Savaşı [Türkiye](#) ile Güney Kore'nin İlişkilerinin Duygusal Boyutunu Hafızalarda Taze Tutuyor

1950 yılında Kuzey Kore'nin Güney Kore'ye savaş ilan etmesi nedeniyle Güney Kore'ye destek vermek üzere [Türk](#) ordusunun bölgeye 5455 asker göndermesi ve 1950-1955 yılları arasında 462

[Türk](#) askerinin şehit olması Kore- [Türk](#) iye ilişkilerini duygusal zemine oturtmuştur. O tarihten bugüne Koreliler değişik zaman ve zeminlerde

[Türk](#)

ie'ye karşı duydukları minnettarlığı dile getirmişlerdir. Bu bağlamda bir kaç örnek vermek gerekirse şunlar söylenebilir: Hyundai şirketi yöneticileri

[Türk](#)

ie'ye duydukları minnettarlık nedeniyle

[Türk](#)

ie'ye yatırımlarına ayrı bir önem verdiklerini birçok kez vurgulamışlardır. Ayrıca Kore Savaşı'nı hafızalarında canlı tutsunlar diye her Koreli öğrenci üç ayda bir Birleşmiş Milletler'in (BM) 18 Ocak 1951 yılında yaptırdığı Pusan Şehitliği Abidesi'ni ziyaret etmektedir. Dahası ders kitaplarında

[Türk](#)

ie ve

[Türk](#)

insanından hep sevgi ve saygıyla bahsedilmektedir (Cihan Haber Ajansı, Temmuz 23, 2009).

Öte yandan Koreliler zaman zaman [Türkiye](#) 'ye gelip bazı çalışmalar yaparak Türklere karşı vefa borçlarını ödemeye çalışmaktadır. Örneğin Güney Koreli doktorlar 2007 yılında Denizli'deki Kore gazileri, gazi ve şehit yakınları ile maddi durumu iyi olmayan vatandaşlara ücretsiz [sağlık](#) hizmeti vermiştir (İHA, Temmuz 5, 2007).

1.4.Hindistanlı Kadınların Kurtuluş Savaşında [Türkiye](#) 'ye Mücevherlerini Göndermelerinin Arkasındaki Tarihi Gerçekler

Osmanlı İmparatorluğu'nun Hindistanla tarihte kurduğu ilişkiler günümüzde [Türk](#) iye ile Pakistan, Bangladeş ve Hindistan arasındaki ilişkilerin tarihi arka planını ve özünü oluşturmaktadır. Azmi Özcan, Pan-İslamizm: Osmanlı Devleti, Hindistan Müslümanları ve İngiltere başlıklı çalışmasında

[Türk](#)

-Hint ilişkilerinin tarihi geçmişi hakkında, belgelere dayanarak, çok kapsamlı bilgi vermektedir. Özcan

[Türk](#)

-Hint ilişkilerinin tarihinin Gazneli Mahmut'un XI. yüzyıl başlarında Hindistan'a düzenlediği seferlere kadar gittiğini belirtmektedir. Bu tarihten XIX. yüzyılın ortalarına kadar, Hindistan yarımadasının büyük bir bölümü, Seyyidler (1414-1451) ve Ludiler (1451-1526) hariç, değişik

[Türk](#)

hanedanları tarafından idare edilmiştir. Hindistanlılar Orta

[Asya](#)

Türkleri'ni bu kadar erken tanımış olsalar da, Osmanlılarla ilişkileri XV. yüzyılın sonlarına doğru başlamış ve 1870'lerde doruğa ulaşmıştır. Özellikle

[İslam](#)

ülkelerinin Batılıların hakimiyetine girmeye başlamaları Osmanlı İmparatorluğu'nu onlar nezdinde daha da önemli kılmıştır. Çünkü hiçbir milletin kendilerine yardım etmediği bir günde Osmanlı İmparatorluğu bu ülke insanları için tek umut kapısı olmuştur. Bu nedenle XX. yüzyılın başlarında işgal edilmek üzere dört tarafı düşmanlar tarafından çevrildiğinde Hindistan Müslümanları harekete geçerek Osmanlı Devleti'nin bekası için ellerinden gelen her türlü maddi ve manevi fedakarlığı göstermiştir (Özcan, 1997: 1). Hatta sadece Müslümanlar değil Hindular da

[insani](#)

nedenlerden dolayı bu dönemde Osmanlı'ya maddi yardımda bulunmuştur.

Hindistan yöneticileri Fatih Sultan Mehmet'in padişahlığı sırasında Osmanlı ile irtibata geçmiş ve her iki taraf birbirlerine mektup ve hediyeler göndermiştir. Bunun neticesinde Hindistan malları Osmanlı bölgelerine kadar girebilmiştir. [Mısır](#) ve Hicaz'ın 1517'de Osmanlı hakimiyetine girmesi ve akabinde kutsal mekanların ve hilafet müessesesinin Osmanlılara geçmesi iki ülke arasındaki ilişkileri daha dini bir zemine çekmiştir. Hatta

[Yavuz](#)

Sultan Selim Cidde Valisi Emir Kasım Şirvani'ye bir talimat vererek Gucerat hakimi Muzaffer Şah'a bir mektup göndertmiş ve mektupta Portekizlileri Hindistan'dan uzaklaştırmak için elli gemilik bir donanma ile yardıma hazır olduğunu ifade etmiştir. Ancak kısa bir süre sonra

[Yavuz](#)

'un ölümü yüzünden bu yardımın gerçekleşmesi mümkün olmamıştır. Bilahere Portekizlilerin Hindistan ile

[Akdeniz](#)

arasındaki deniz ticaretine mani olmaya başlaması ve Kanuni Sultan Süleyman'ın İran Körfezi'ni kontrol etmek istemesi nedeniyle 1531 yılında 2000 kişilik bir donanmayı bölgeye gönderilmiştir. İkinci Osmanlı donanması ise 1538 tarihinde bölgeye gönderilerek birçok liman Portekizlilerin elinden geri alınmıştır. Daha sonraki tarihlerde birçok kez bölgeye yardım amaçlı donanma gönderilmiştir. Portekizlilerin baskısı altındaki Hindistanlılara yapılan bu yardımlar iki ülkeyi daha da birbirine yakınlaştırmıştır (Özcan, 1997: 6-10).

1877-1878 Osmanlı-Rus savaşı başlamadan önce Hindistanlılar İngiltere'ye mektup göndererek Osmanlı'nın kendileri için ne anlam ifade ettiğini dile getirmişler ve kamuoyunun istedikleri yönde oluşmasını sağlamaya çalışmışlardır. Hatta gazetelerde sert üsluplu bildirimler de yayınlamışlardır. Öte yandan Hindistanlı Müslümanlar Osmanlı hisse senetlerini satın alarak halifeyi yabancılara olan borçların yükünden kurtarmak yolunda bir kampanya da başlatmışlardır. Böylece halifenin sadece Müslümanlara borçlanacağı ve Avrupalı gayri müslimlerin baskısından kurtulacağı hesap ediliyordu (Özcan, 1997: 88). Öte yandan Ruslarla savaşmak üzere ülkenin değişik bölgelerinde çağrılar da yapılmaya başlanmıştır (Özcan, 1997: 90).

Osmanlılarla Hindistanlılar arasındaki bu yakınlaşmanın en önemli göstergesi ülkenin değişik noktalarında açılan yardım sandıkları ve bu sandıklarda toplanan paralardır. Osmanlı vesikaları bu savaş sırasında 124.843 Osmanlı lirasının İstanbul'a ulaştığını göstermektedir. Yardımlar toplanırken kimi kadınlar mücevherleriyle kampanyaya katılmışlardır. Oysa bu dönemde ülkede yaşanan açlık, kuraklık ve buna bağlı nedenlerden dolayı altı milyon kişinin yaşamını yitirdiği göz önünde bulundurulursa bu yardımın ne anlama geldiği daha iyi anlaşılabilir (Özcan, 1997: 90-91). Benzer yardımlar Trablusgarp savaşında da yaşanmış, hatta dönemin alimleri

toplanarak zekatların Osmanlı İmparatorluğu'na gönderilmesi yönünde fetva yayınlamışlardır (Özcan, 1997: 191).

Hindistanlılar gibi Endonezyalılar da XIX. yüzyılda Hollandalıların tehditlerine maruz kalınca Osmanlı Devleti'nden yardım talebinde bulundular. Bunun üzerine Osmanlı İmparatorluğu bölgedeki bazı adaları "tabi devlet" kabul ederek buraları Hollandalıların baskısından korumuştur (Özcan, 1997: 38).

1.5. [Türk](#) Japon İlişkilerinin Başlangıcında Yaşanan Acı Son: Ertuğrul Firkateyni'nin Batışı

Japonlarla Türkler konusunda yapılan akademik çalışmalar oldukça sınırlıdır. Bu anlamdaki en özgün araştırmalardan biri Mehmet Bayrakdar'ın kaleme aldığı Türkler ve Japonlar adlı çalışmadır. Bayrakdar bu çalışmasında dili, dini, kültürel faktörleri ele almış ve her iki ülkenin aynı etnik kökene ve kültüre sahip olabileceğini ileri sürmüştür.

Bayrakdar bu çalışmasında Türklerin ve Japonların arkeolojide, mitolojide, kozmolojide, dinde ve geleneklerde soy ve kültür birliği konuları üzerinde durmakta; ev ve aile, hamam geleneği, bahar bayramı, musiki ve şiir, oniki hayvanlı takvim, kan kardeşliği, boğa güreşi ve horoz dövüşü gibi adet ve geleneklerdeki benzerliklerini kapsamlı bir biçimde ortaya koymaktadır.

Bayrakdar'a göre, zaman içerisinde farklı tarihi ve coğrafi nedenlerden dolayı Japonlarla Türkler birbirinden farklılaşmıştır. Japonlar 538 yılından itibaren önce Çinli Budist sonra da Konfüçyanist din adamlarının etkisiyle bu dinleri kabul etmişlerdir. Böylece Çin ve Hint kültürünün etkisi altına girmişlerdir. Ayrıca Orta [Asya](#) 'dan uzaklaşarak Kore üzerinden bugün yaşadıkları Japon adalarına göç etmeleri neticesinde Turani gelenekten uzaklaşmıştır. Benzer şeyler Türkler için de söylenebilir (Bayrakdar, 2007: 22).

Japonlarla [Türk](#) ler arasında ilk diplomatik ilişki Kral Meici'nin Sultan II. Abdülhamit Han'a

Japonya'nın doğu siyaseti çerçevesinde mektuplar göndermesi ile başlamıştır. Bu mektupların birinde Kral Meici bazı isteklerinin yanı sıra, Japonlara İslamı öğretmek üzere

[Türk](#)

din bilginlerinden bir grup elemanı da göndermesi isteğinde bulunmuştur. Bunun üzerine Abdülhamit Han meşhur Ertuğrul gemisini Japonya'ya göndermiştir. Ancak daha sonra bu ilişkilerin devamı gelmemiştir (Bayrakdar, 2007: 131).

Japonya ile Osmanlı İmparatorluğu arasındaki yakınlaşma Sultan II. Abdülhamit döneminde başlamıştır. Bunun rivayetlere göre iki nedeni olabilir. Birincisi Osmanlı-Rus Savaşı (1877-1878) nedeniyle Ruslarla Osmanlı'nın arasının açılması Ruslarla aynı dönemde sorunlar yaşayan Japonya ile Osmanlı'yı yakınlaştırmıştır. İkinci görüşe göre, yukarıda da bahsedildiği üzere, Japon İmparatoru Meici, Sultan II. Abdülhamit Han'a Japonya'nın doğu siyaseti çerçevesinde mektuplar göndermiştir. Üçüncü bir zayıf rivayete göre Osman Paşa'nın Plevne müdafaası sırasında gösterdiği kahramanlık örneği Japonya'da duyulmuş ve samurayların ilgisini çekmiştir. Neticede iki ülke insanının birbirine sempati duymaya başlamasının ardından dönemin Japonya kralının amcası Mikado İstanbul'a gelerek Padişah Abdülhamit'i ziyaret etmiştir. Osmanlı padişahı kendisine gösterilen bu jسته başka bir jسته karşılık vermek istemiştir. Bu nedenle Ertuğrul'u 600 mürettebatıyla birlikte Japonya'ya göndermiştir (İlgaz ve İlgaz, 1990: 10-11).

Ne yazık ki bu derece coşkuyla geçen bir seyahat hiç unutulamayacak bir faciayla noktalanmıştır. Ertuğrul'un Japonya ziyareti ve sonrasında yaşananlar tarihte hiç unutulmayacak bir dramı ortaya koymuştur. Yedi ayı aşkın sıkıntılı ve çileli bir seyahatin ardından gemi Yokohoma yakınlarında azgın deniz dalgalarına dayanamayıp parçalanarak batmıştır. Gemideki 600 mürettebattan sağ olarak karaya çıkabilenlerin sayısı sadece altmış dokuzdu. Japon yetkililer sağ kalan mürettebatla çok yakından ilgilenmiş ve birçok sorunlarını samimiyetle çözmeye çalışmıştır.

Ertuğrul, geçtiği ülkelerin bazı limanlarında durarak personelinin bu vilayetleri gezmelerine imkan sağlamıştır. Hatta gemi Hindistan, Endonezya ve diğer ülkelerin limanlarına uğrarken o ülkelere büyük destek vermiştir. Örneğin Portekiz ve Hollandalılardan zulüm gören bölge halkı için bu gemi önemli bir moral kaynağı olmuştur. Öyleki Ertuğrul, Bombay limanına uğradığında, gazeteler bu konuya geniş yer ayırmışlardır. Hatta gemi limana girerken [Türk](#) dostu ve Müslüman olan bütün halk limanda toplanarak gemiyi selamlamış ve gezmek için sabırsızlanmıştır. Dahası civar vilayetlerden de iki yüzbin kişi Ertuğrul'u görmek üzere Bombay'a gelmiştir. Neticede ziyaretçilerin taleplerine hayır diyemeyen

[Türk](#)

heyeti iki bin kişilik gruplar halinde gemiyi ahaliye gezdirerek onları memnun etmeye çalışmıştır

Türk Tarihi Perspektifinden Kamu Diplomasisi Olgusu

Prof. Dr. Yusuf Devran tarafından yazıldı.

Perşembe, 12 Eylül 2013 18:43 - Son Güncelleme Perşembe, 12 Eylül 2013 20:59

(İlgaz ve İlgaz, 1990: 70). Ertuğrul, sadece Hindistan'da değil, uğradığı her limanda benzer bir biçimde sevgiyle, coşkuyla ve heyecanla karşılanmıştır.

Ertuğrul Fırkateyni'nin Kushimoto'da bulunan Şehitlik Anıtı Türk-Japon ilişkilerinin duygusal zeminini her zaman canlı ve diri tutmaktadır. Japonya'ya giden devlet adamları bu anıtı ziyaret ederek 118 yıl önce yaşanan bu dramı bugünün nesline hatırlatmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı düzeyinde bu şehitliğe ilk ziyareti 2010 yılında Abdullah Gül yapmıştır. Cumhurbaşkanı Gül, törende yaptığı konuşmada, "Ayrı dilleri konuşan, ayrı kültürlerde yetişmiş insanların bir felaketle kesişen hayatlarında yaşadıkları dostluk, herkesin insanlık adına ders çıkarması gereken bir hadisedir ve içten gelen şefkat duygularıyla gösterilen bu büyük fedakârlık, kalbimizde her zaman unutulmaz bir anı olarak yaşayacaktır" diyerek Türk-Japon dostluğunun bu duygusal temeline vurgu yapmıştır.

Kısaca birçok ortak özelliği olan bu iki millet arasındaki ortak tarihi geçmişi, akrabalığı ve ortak kültürü ortaya koyacak, bugüne taşıyacak faaliyetlerin ve araştırmaların yapılması ve kamuoyuna iletilmesi iki ülke arasındaki ilişkilerin daha da gelişmesine katkı sunacaktır. Bu nedenle geleneksel Türk-Japon haftalarının böyle bir amaca dönük planlanması ve gerçekleştirilmesi, iki ülkeyi birbirine daha da yakınlaştıracaktır.

2.Etnik KökenYakınlığı ve Dayanışma Olgusu

Etnik bağlar açısından dünyada en avantajlı ülkelerden birinin [Türk](#) iye olduğuna kuşku yoktur. Günümüzde üç yüz milyonu aşkın

[Türk](#)

kökenli insan dünyanın değişik bölgelerinde ikamet etmektedir. Japonya'dan

[Amerika](#)

Birleşik Devletleri'ne kadar yayılan coğrafyada akraba

[Türk](#)

devletlerini ve başka devletler içerisinde kalabalık

[Türk](#)

kökenli toplulukları görmek mümkündür. Günümüzde

[Avrupa](#)

kitasında onbeş milyon

[Türk](#)

kökenli insan

[Türk](#)

iyeye için önemli bir potansiyel oluşturmaktadır. Öte yandan

[Suriye](#)

, Lübnan, Filistin,

[Mısır](#)

, Cezayir ve

[Libya](#)

gibi birçok

[Ortadoğu](#)

ve

[Afrika](#)

ülkesinde Osmanlı İmparatorluğu'ndan kalma etnik olarak

[Türk](#)

kökenli insanlar yaşamaktadır. Büyükbabası

[Türk](#)

olan Ürdünlü, Cezayirli ve Mısırlı birçok akademisyenin uluslararası konferanslarda yanıma gelerek kendilerini, ailelerinin tarihini heyecanla anlattıklarına ve

[Türk](#)

iyeyi ne derece sevdiklerine hep şahit olmuşumdur. Hatta bazıları soyadlarının İstanbul'un hangi semtinden geldiğini bana anlatmışlardır. Bu kişilerle kurduğumuz dostluk sosyal medya ve yeni iletişim teknolojileri sayesinde aktif bir biçimde devam etmektedir.

[Türk](#)

iyeyde yaşanan olayları bir

[Türk](#)

vatandaşı gibi aynı heyecanla nasıl izlediklerini her geçen gün gözlemliyorum. Bu tecrübe beni de bu tarihi potansiyeli incelemeye,

[Türk](#)

tarihine ilişkin okumalar yapmaya yönlendirmiştir. Bu makalede benzer bir heyecanı yaşayan Meluncanların öyküsü kısaca ele alınmaktadır.

2.1.Meluncanlar: Tarihi Geçmişini ve Köklerini Arayan Bir Halkın Vuslat Sevinci ve Sonrası

Son zamanlarda ülkemizde en çok dikkati çeken konulardan biri [Amerika](#) Birleşik Devletleri'nin değişik eyaletlerinde yerleşik ve uzun süredir etnik kökenlerini araştıran kimi Meluncanların kendilerinin Akdenizli ve hatta

[Türk](#)

kökenli olduklarına kanaat getirmeleri ve bunun ardından

[Türk](#)

ie ile çok kapsamlı ilişkiler kurmalarındır.

Aslında Meluncanların kökeni konusunda farklı görüşler ileri sürülse de Akdenizli oldukları konusunda belli bir ittifakın olduğu söylenebilir. Meluncanlar [Amerika](#) 'daki dörtüüz yıllık tarihi geçmişleri sırasında mazilerinin ellerinden alınması politikasıyla karşı karşıya bırakıldıklarını, etnik ve kültürel tecavüze maruz kaldıklarını dile getirmişlerdir (Kennedy ve Kennedy, 1996: 11). Nitekim bazı [Amerika](#) n kaynakları Meluncanları şöyle tarif etmektedir: Koyu renk tenli, kızıl kahve saçlı, renkli gözlü olan bu insanların Mağribi Arap soyundan oldukları sanılıyor. Bunlar ne Kızılderili ne de Zenci olmayıp Avrupalıların ince yüz hatlarına sahiptirler ve Portekizli olduklarını iddia etmektedirler. Hatta kimileri de, bir ondokuzuncu yüzyıl Tennessee senatörünün ifadesiyle, Meluncanları "Portekizli Zenciler" olarak da tarif etmektedir (Kennedy ve Kennedy, 1996: 22-27). Neticede kimi Meluncanlar şu kanaati dile getirmektedir: Biz bugün artık pek çok halkın karışımıyız ve büyüklük gücümüz de buradan gelmektedir (Kennedy ve Kennedy, 1996: 133).

Meluncanların [Türk](#) kökenli oldukları iddiaları derinleştikçe [Türk](#) iye açısından ilginç ve bir o kadar da önemli gelişmeler yaşanmıştır. Meluncan Kültür Derneği (Melungeon Heritage Society) 90'larda konuyla ilgili haberlerin kamuoyunda yer almasının ardından

[Türk](#)

-Amerikan Dernekleri Birliği'ne (Assembly of Turkish American Associations) üye olmuştur. Bunu kurumlar düzeyinde geliştirilen yeni ilişkiler takip etmiştir. Meluncanların yoğun olarak yaşadığı Virginia Eyaleti'nin Wise kenti ile Çeşme kardeş şehir ilan edilmiştir. Wise kentindeki Virginia Üniversitesi ile Dumlupınar Üniversitesi arasında da akademik değişim programları uygulanmaya başlanmıştır. Kurumsal ilişkilerin yanı sıra bu ilişkilerin güçlülüğüne dair sembolik bir jest olarak da Çeşme'deki ana caddenin adı "Wise" olarak değiştirilmiştir. Ayrıca girişilen bu karşılıklı birbirini tanıma çabası halklar arasında da karşılık bulmuştur. Meluncanlar birçok defa

[Türk](#)

ie'ye ziyarette bulunurken,

[Türk](#)

ie'den de

[Amerika](#)

'da Meluncanların öteden beri yaşadıkları Appalachian bölgelerine gidenler olmuştur. Bu ilginin sadece turistik bir merak olmadığına işaret eden örnekler de ortaya çıkmıştır. 1999'da yaşanan Gölcük depremi sonrasında bazı Meluncan aileleri sahipsiz ve evsiz kalmış

[Türk](#)

çocuklarını evlat edinmeyi teklif etmişlerdir. Meluncanların

[Türk](#)

ie'ye yönelik ilgileri iktisadi ve

[dış](#)

politikaya yönelik konulara da yayılmıştır. West Virginia Senatörü Robert C. Byrd'un desteğiyle kurulan Appalachian-

[Türk](#)

Ticaret Projesi bunun örneğidir. Bu proje dahilinde iktisadi ilişkiler kurulması ve işbirliğine gidilmesi düşünülmüştür. Ayrıca Meluncanlar Ermeni Sorunuyla ilgili

[Türk](#)

iyenin gayretlerine moral ve politik destek vererek

[Türk](#)

iyenin yanında olduklarını göstermişlerdir. (Ertan, 2002)

3.Devlet Yöneticilerinin Evlilikleri Sayesinde Kurulan Bağlar

Tarihin değişik dönemlerinde devlet başkanları başka ülkelerin liderlerinin kızlarıyla evlenerek akrabalık ve dostluklar kurmuşlar ve böylece savaflara, gerginliklere son vermeye ve karşıt tepkileri azaltmaya çalışmışlardır. Bu bağlamda en bariz bilinen örnek Makedonya Kralı İskender'in [Asya](#) seferi sırasında Perslerin dirençlerini kırmak ve engellemelerini aşmak için Pers Hükümdarı Darius'un kızıyla evlenmesidir. Büyük İskender (2004) filminde bu

[stratejik](#)

evlilik filme yansıtılmamıştır. Bu tür evlilikler aslında daha öncesinde

[Türk](#)

hükümdarlarının başvurduğu diplomatik enstrümanlardan biriydi.

Milattan önce 209 yılında Büyük Hun Devleti'nin başına geçen Mo-tun Çin'le ikili bir antlaşma yapmıştı. Antlaşma gereğince Mo-tun'un bir Çin prensesi ile evlenmesi neticesinde Hunlarla Çinliler arasında uzun süren bir dostluk inşa edilmiş oldu (Kafesoğlu, 1977: 40-41). Mo-tun'dan sonra M.Ö. 166 yılında kalabalık ordusuyla Çin'e girerek başkent Ch'ang-an yakınındaki imparator sarayını yakan Tanhu Ki-ok, Çin ile ekonomik ilişkileri dostane bir biçimde devam ettirebilmek için bir Çin prensesi ile evlenmiştir. Çin sarayıyla devam ettirilen bu akrabalık aslında siyasi bir davranıştan ibarettir. Ancak bu akrabalıklar Çinli ajanların, diplomatların ya da özel görevlilerin Hunların içine kadar sızarak onların birçok sırrını öğrenmelerine ve aleyhte propaganda yapmalarına da imkan vermiştir (Kafesoğlu, 1977: 43).

[Türk](#)

hakanlar sadece doğuda değil batıya yönelik seferleri sırasında da benzer yöntemleri

kullanmışlardır. Bilindiği gibi Hunlar Başbuğ Balamir komutasında dördüncü yüzyılda (374), [Karadeniz](#)

'in üst kısmından, Macaristan'dan ve Roma İmparatorluğu'nun kuzey kısmından geçerek İspanya'ya kadar uzandılar. Hun birliklerinin geçtiği yerleşim alanlarındaki kavimlerin göç etmesiyle

[Avrupa](#)

'nin etnik yapısını karıştıran "Kavimler Göçü" de başlamış oldu. Hunlar bu kez Roma üzerinden Trakya'ya kadar indiler. Bu arada bir kısım Hunlar

[Balkanlar](#)

'dan Trakya'ya inerken (395), Kafkasya'daki Hunlar da Basık ve Kursık adlı iki başbuğun öncülüğünde Anadolu'ya girdiler. Erzurum, Malatya, Urfa ve Çukurova üzerinden

[Suriye](#)

ve Kudüs'e kadar uzandılar (398). Bu tarih Türklerin Anadolu'ya ilk girişlerinin tarihidir (Kafesoğlu, 1977: 52-53). Neticede Attila 448 yılından başlayarak iki yıl süren hazırlıklarını tamamladıktan sonra diplomatik taarruzunu Roma'ya yöneltmiştir. Bunun üzerine Roma İmparatoru Valentinianuss II, kızkardeşi Augusta ünvanlı Honoria'nın nişan yüzüğünü Attila'ya göndermiştir. Bu akrabalık ilişkisi sonucunda Attila çeyiz olarak Roma'nın Honoria'nın hissesine düşen yarısını veya onun kocası olarak imparatorluğun idaresine iştirak hakkını talep etmiştir. Ancak Valentinianuss'un önce biraz oyalaması ve ardından bu istekleri reddetmesi üzerine Hunların Roma'ya akını meşru hale gelmiştir. Nitekim 452 yılında Attila yüz bin kişilik ordusuyla Alpler'den geçerek Venedik düzlüğüne inmiştir. Dönemin Roma İmparatorluğu'nun başkenti Ravenna'yı tehdit edince Papa, İmparator ve bütün Hristiyan dünyası adına Attila'dan Roma'yı esirgeme ricasında bulunmuştur. Attila Papa'nın ağzından Roma'nın teslim olduğunu öğrendikten sonra ordusu ile tekrar başkentine geri dönmüştür. Attila, İtalya seferinden döndükten sonra, 453 yılında rivayete göre zifaf gecesinde bir iç kanama nedeniyle ağzından ve burnundan kan gelmesi sonucunda altmış yaş civarında iken hayatını kaybetmiştir (Kafesoğlu, 1977: 63-64).

Benzer politikaları Göktürklerin de uyguladığı görülmüştür. Bilindiği gibi, [Türk](#) kültürü itibariyle Büyük Hun imparatorluğundan sonra ikinci güçlü

[Türk](#)

devleti Göktürk Hakanlığı'dır.

[Türk](#)

adını taşıyan bu devlet aynı zamanda temsil ettiği millete de adını vermiş ve Yakut

[Türk](#)

leri ile Ogur

[Türk](#)

leri olarak bilinen Bulgar

[Türk](#)

leri dışındaki bütün

[Türk](#)

leri kendi yönetimi altında toplamıştır (Kafesoğlu, 1977: 75).

Bilge Kağan, Göktürk Hakanlığı'nın en önemli hükümdarları arasındaydı. Babası İltiş Kağan'dı. Vezir Bilge Tonyukuk da kayınpederiydi. Kardeşi Kültigin ile birlikte Çinlilere karşı savaşmıştı. Hatta şehir kurmak ve Buda dinini kabul etme arzusu içerisindeydi. Ancak vezir Tonyukuk'un uyarıları neticesinde bu hataları yapmaktan kurtuldu. Bilge Kağan Çinlilerle yıllarca süren savaşlara son vermek ve iki ülke arasında dostluk kurmak amacıyla Çinli bir prensesle evlenmek istemiş ve Çin tarafı bu isteği memnuniyetle karşılamıştır (Efe, 2007: 71). Nitekim 732 yılında Çin'e gönderilen [Türk](#) elçisi, Bilge Kağan'ın bir Çin prensesi ile evlilik isteğini kabul eden Çin imparatoruna teşekkür mektubu götürmüştür. Ancak bu evlilik gerçekleşmemiştir. Çünkü Bilge Kağan düğün hazırlıkları yapılırken 734 yılında yakınlarından birisi tarafından zehirlenerek öldürülmüştür (Kafesoğlu, 1977: 109).

4. Türklerin Adaletli ve Farklılıklara Saygı Anlayışına Dayanan Yöneticilik Felsefesinin Günümüze Yansımaları

Türklerin kendi toplumları içerisindeki dini inanç ve etnik köken gibi farklılıklara ilişkin hoşgörülü [yönetim](#) anlayışının en önemli kanıtlarından biri [yönetim](#) i altında bulunan ülkelerin mimarisidir. Özellikle Osmanlı İmparatorluğu Balkanlardaki birçok kente çeşme, han, hamam ve cami gibi eserler inşa ederken mevcut kiliselere hiç dokunmamıştır. Hatta İstanbul'un fethinden sonra Bizans eserleri tahrip edilmemiş, dini mekanların hem fiziksel olarak varlıklarını hem de günlük faaliyetlerini sürdürmeleri konusunda hassas davranılmıştır.

Türklerin Batıdaki varlıklarının geçmişi Hunların Batıya yönelmesine kadar gitmektedir. Hunların Batıya hareketi sonucunda Doğu [Avrupa](#) 'da etnik olarak [Türk](#) kökenli soylar ve kabileler yerleşmiş ve günümüze kadar varlıklarını sürdürmeye çalışmışlardır. Bugün Macaristan'da yaşayan Skellerin Hunların çocukları olduğunu ifade eden bir Başbuğ Çaba efsanesi vardır (Kafesoğlu, 1977: 65). Kimi tarihçiler Macaristan'ın İngilizcede Hungaria olan adının Hun İmparatorluğu'ndan geldiğini ileri sürmektedir. Macarlarla

[Türk](#)

lerin etnik olarak ilişkisi kadar Macarların Osmanlı hakkında, Osmanlı İmparatorluğu'nun bu ülkeyi adaletle yönetmesi sonucu olarak, olumlu bir kanaate sahip olması ve günümüzde bile Osmanlıyı iyi niyetle yad etmesi çok önemli ve anlamlıdır. Bilindiği gibi, Kanuni Sultan Süleyman

Türk Tarihi Perspektifinden Kamu Diplomasisi Olgusu

Prof. Dr. Yusuf Devran tarafından yazıldı.

Perşembe, 12 Eylül 2013 18:43 - Son Güncelleme Perşembe, 12 Eylül 2013 20:59

1541 yılında Budin'i fethetmiş ve Budin 1686 yılına kadar tam 145 yıl boyunca, Macaristan'ın bazı yerleri ise 160 yıl boyunca Osmanlı İmparatorluğu egemenliği altında kalmıştır. Macaristan Cumhurbaşkanı Pal Schmitt, İspanya'da yayınlanan ABC isimli günlük gazeteye verdiği bir demeçte, "

[Türk](#)

ler tarafından 150 yıl boyunca idare edilmemizi şans olarak tanımlıyorum. Ülkemiz

[Türk](#)

ler değil de başka bir millet tarafından alınsaydı, dilimizi ve dinimizi değiştirmemizi isteyeceklerdi, biz de asimile olacaktık." demiştir. Osmanlı imparatorluğu hakkındaki bu kanaat Macaristan Yönetimi'nin

[Türk](#)

iyenin AB'ye girişi konusunda da son derece pozitif bir duruş sergilemesine neden olmuştur.

Nitekim Macaristan Cumhurbaşkanı Pal Schmitt,

[Türk](#)

iyenin AB üyeliğine ilişkin olarak "

[Türk](#)

siyasetçilerle sık sık bir araya gelerek

[Türk](#)

iyenin AB üyeliği hakkında uzun görüşmeler yaptım" ifadesini kullanmış ve konuya ilişkin olumlu yaklaşımlarını açıkça dile getirmiştir (Zaman, Ocak 25, 2011).

5.Etnik Dönüşüm ve Düşmanlık Politikalarının Yeşertilmesi

5.1.Yahudiler Ne Kadar Turani Ne Kadar Sami

[İsrail](#) ve [Türk](#) iye arasındaki gerginlik son dönemlerde zirve noktasına ulaşmıştır. Gazze'ye yardım götürülen Mavi Marmara gemisine [İsrail](#) askerlerinin yaptığı operasyon ilişkileri durdurmuş ve iki toplumun birbirine bakışlarını ciddi ölçüde etkilemiştir. Ama sadece bugün değil daha önceki dönemlerde de özellikle

[İsrail](#)

hükümetlerinin

[Ortadoğu](#)

'da izlediği politikalar, Filistin halkına uyguladığı zulümler ve katliamlar

[Türk](#)

kamuoyunun

[İsrail](#)

aleyhine dönmesindeki en önemli tetikleyici unsurdur. Burada sorulması gereken "1492'de

Türk Tarihi Perspektifinden Kamu Diplomasisi Olgusu

Prof. Dr. Yusuf Devran tarafından yazıldı.

Perşembe, 12 Eylül 2013 18:43 - Son Güncelleme Perşembe, 12 Eylül 2013 20:59

Endülüs'ten kovulan Yahudileri hiç tereddüt etmeden, sadece

[insani](#)

nedenlerden dolayı bağına basan bir toplum neden bugün

[İsrail](#)

'e aynı iyiniyetle bakmamaktadır?" sorusudur. Bu yazıda bu konu üzerinde durulmayıp tarihte bir

[Türk](#)

devletinin Museviliği resmi devlet dini olarak kabul edip zaman içinde Yahudileşmesinin öyküsüne kısaca yer verilmektedir. Belki de bu tarihi olgunun İsrail-

[Türk](#)

ie ilişkilerinin gelişmesinde, dünyadaki Yahudi lobisinin,

[sivil](#)

toplum örgütlerinin

[Türk](#)

toplumuna,

[dış](#)

politikasına, uluslararası ilişkilerine katkı sunması bakımından günümüzde daha fazla gündeme getirilmesi ve işlenmesi gerekmektedir.

Buna ek olarak son zamanlarda hassasiyetle takip edilmesi gereken bir başka konu, [Türkiye](#) 'd e bazı aydınların sadece politik ve ideolojik hedefler için uydurulmaya çalışılan "Kuzey Irak'taki Barzani aşiretinin Yahudi kökenli olduğu" şeklindeki

[İsrail](#)

menşeli propagandalara inanarak bunu tarihi bir gerçekmiş gibi kamuoyuna anlatmaya çalışmasıdır. Bu propagandaya yönelik iddianın tek amacı

[İsrail](#)

Devleti'nin bu bölgeye yönelik dini ideallerini gerçekleştirirken olası Kürt direncini kırmaktır.

Tarihe dönülecek olursa, Yahudilerle ilgili olarak tarihçiler arasında sürdürülen tartışmalardan biri Sami kökenli olduğu kabul edilen bugünkü Yahudilerin ne kadar Sami olduğudur. Çünkü Turani olan Hazarlar o dönemde güçlü olan Hristiyanlık ve İslam inancının etkisine girerek yok olma endişesini ortadan kaldırmak için M.S. 740 yılında üçüncü bir semavi din olan Museviliğe geçmişlerdir ve böylece bu din Hazarların resmi dini olmuştur. Daha sonraki tarihi süreç içinde Hazarların Yahudilik içinde erimesi tarihçileri bu tür bir tartışmaya itmiştir. Arthur Koestler de kaleme aldığı 13. Kabile adlı eserinde Doğu Yahudiliğinin ve dolayısıyla dünya Yahudiliğinin büyük çoğunluğunun Sami kökenli olmayıp Hazar-Türk kökenli olduğunu dile getirmiştir (Koestler, 2006;1).

Hazar Hakanlığı VII ve X. yüzyıllar arasında tarihte yer almış, Kafkaslar ve [Karadeniz](#) 'in kuzey düzlüklerinde Volga'dan Dinyeper'e, Kama ve Kiyef'e uzanan alanda siyasi istikrar sağlamış bir [Türk](#)

devletidir (Kafesoğlu, 1977: 146). Dolayısıyla Hazar Hakanlığı Karadeniz'le Hazar Denizi arasında önemli bir geçit niteliğinde,

[stratejik](#)

ve kilit öneme sahip bir noktada bulunmaktaydı. Böylece Bizanslıları yüzyıllar boyunca kuzeydeki Rusların, Vikinglerin, Macarların vs. olası saldırılarından koruyan bir tampon bölge olmuştur. Öte yandan Arapların, özellikle halifelik döneminde (M.S. 732),

[Avrupa](#)

'ya doğru çıkış gibi ilerlemesini Hazar orduları durdurmuş ve Doğu

[Avrupa](#)

'nın Müslümanlar tarafından ele geçirilmesinin önüne geçmiştir (Koestler, 2006;2). Bizans İmparatoru V. Constantine Hazar ordularının Arapları yenmesinin ardından bir Hazar prensesiyle evlenerek Hazarlarla dost olmaya ve dayanışmaya çalışmıştır.

Hazarlar bal, mum, un, kadife ve kürk ticareti yapıyordu. Ayrıca tüccarların ülkeye giriş ve çıkış noktalarından alınan gümrük vergileri de ülke için önemli gelir kaynağıydı. Denizde ve nehirlerde ise gemi işletmeciliği yapıyorlardı. Ziraatla meşgul olup tarımsal ürün ve meyve de yetiştiriyorlardı (Kafesoğlu, 1977: 151). Bu nitelikleriyle Hazarlar VII. yüzyıldan X. yüzyıla kadar süren parlak çağında gerek Ortaçağ [Avrupa](#) 'sının ve gerekse modern [Avrupa](#) 'nın kaderinde önemli bir rol oynamıştır (Koestler, 2006;1).

Yahudi Hazar devleti yıkıldıktan sonra Hazarların XII ve XIII. yüzyıllarda nasıl bir dini inanç sürdürdüğü merak edilen bir konu olmuştur. Bu konuda kesin bir araştırma mevcut değildir. Ancak ortaçağın sonunda Kırım, Ukrayna, Macaristan, Polonya ve Litvanya'da Hazar topluluklarının yerleşmiş bulunduğu görülmektedir. Tarihçiler Hazarların büyük bir kısmının Doğu [Avrupa](#) 'ya yerleştiğini tespit ederek, Doğu [Avrupa](#) ve dolayısıyla dünya Yahudiliğinin büyük bir bölümünün Sami ırkından olmayıp Hazar soyundan olmaları olasılığı üzerinde durmaya yönelmişlerdir (Koestler, 2006;5).

Hazarların bir kısmı buldukları yerde kalmayı tercih ederken bir kısmı da [ABD](#) 'ye ve [İsrail](#) 'e göç etmiştir. Koestler'e göre Yahudilerin büyük bir kısmının Doğu

[Avrupa](#)

kökenli olmaları onların atalarının Tur-u Sina'dan değil,

[Kafkas](#)

Dağları'ndan geldiği; Ürdün dolaylarından değil, Volga dolaylarından koptuğu gerçeklik kazanır (Koestler, 2006;6-7).

5.2.Oğurların Bulgarlaşması

1990'lı yıllarda Bulgaristan ile [Türkiye](#) 'nin ilişkileri çok gerilmiş ve bu yüzden binlerce Bulgaristan Türkü [Türkiye](#) 'ye göç etmek zorunda kalmıştır. Bu olayların yaşanmasının en önemli nedenlerinden biri aslında Oğur olan Bulgarların tarihi süreç içinde farklı bir etnik hüviyete büründürülmesidir.

Bulgarların 453 yılında ortaya çıkışını şöyle özetlemek mümkündür: [Karadeniz](#) 'in Kuzeyinde Hun imparatoru Attila'nın ölümünden sonra onun çocukları ile tabi kavimler arasında patlak veren mücadeleler sonunda ve ilk oğlu Dengizik'in ölümünün ardından küçük kardeşi İrnek idaresinde Orta

[Avrupa](#)

'yı terk eden Hun kitleleri

[Karadeniz](#)

kıyılarında buluştukları başka

[Türk](#)

zümreleri ile karışmışlardır. Bu karışımdan doğan yeni topluluk

[Türk](#)

Bulgar olarak anılmaya başlanmıştır. Nitekim Bulgar Hakanları listesinde Attila'nın ikinci oğlu İrnek, Bulgar hükümdar sülalesinin atası olarak kabul edilmektedir (Kafesoğlu, 1977: 178). Hun kitleleri ile karışan bu

[Türk](#)

lerin asıl adı Oğur'dur.

6.2007 Etrüksler Sempozyumu: Tarihin Derinliklerinde Kalan Bir Devletin Günümüz Açısından Önemi

2007 yılında düzenlenen Etrüksler Sempozyumu'nun, bundan 3000 yıl önce İtalya'ya yerleşen ve bölgeye sanat, kültür ve ticaret bakımından önemli katkılar sunan bu Turani devletin günümüz insanlarının idrakine sunması aslında bir tarihi canlı tutma çabası olduğu kadar çağdaş Türk-İtalyan ilişkilerinde yeni bir tarihi potansiyele de işaret etmesi bakımından son

derece önemlidir.

Etrüksler Heredot'a göre Anadolu topluluğu olup Truva savaşları sırasında Ön [Asya](#) 'daki Lidya topraklarından İtalya yarımadasına göç etmişlerdir. Bazı bilim adamları ise Etrükslerin Alplerin kuzeyinden yarımadaya indiklerini dile getirirken kimileri de Etrükslerin İtalya'nın yerli halkı olduğunu iddia etmişlerdir.

Arkeolojik bulgulara göre [Türk](#) ler İtalya yarımadasına M.Ö. 10. ve 8. yüzyılda olmak üzere iki aşamada göç etmişlerdir. Troyalılar'ın İtalya kıyılarına ayak bastıkları bu ikinci göç hareketi devam ettiği sırada Avrasya steplerinden gelerek Kafkaslar üzerinden Doğu Anadolu'ya giren iki [Türk](#) kavmi ile karşılaşırız. Bunlar Kimmer ve İskit (Saka) kavimleridir. Kimmerler Frig Devletini yıkarak yaklaşık bir asır hüküm sürmüşler ancak daha sonra Lidyalılar tarafından ortadan kaldırılmışlardır. Diğer

[Türk](#) kavmi olan Sakalar (İskitler) ise yirmi sekiz yıl Doğu Anadolu'ya hükmettikten sonra Kimmerlerin boşalttığı Güney Rusya'ya yerleşerek orada Büyük İskit İmparatorluğu'nu meydana getirmişlerdir. Ancak Anadolu'daki bir kısım Sakalar Güney Rusya'ya dönmek yerine batıya doğru yürümeye devam ederek, Anadolu'yu baştan başa geçtikten sonra deniz yoluyla İtalya'ya ulaşmışlardır. İşte Sakaların bu grubu ile daha önceden İtalya'ya göç eden Batı Anadolu Troyalılar İtalya'da karışıp kaynaşmışlar ve tarihte Etrüksler veya Tursakalar denilen kavmi meydana getirmişlerdir. Dolayısıyla bu kavmin kökeni hem Anadolu'ya hem de Orta

[Asya](#) 'ya dayanmaktadır (Ekrem Memiş, 2007; 109). Etrükslerin kullandığı kurt motifi ve krallarının asalarında yer alan kartal motifi

[Asya](#) kökenli olduklarının bir işaretidir. Öte yandan Türklerde olduğu gibi Etrükslerde de kırmızı renk kutsal kabul edilmiştir (Ekrem Memiş, 2007: 110).

Etrükslerin tarih açısından önemi sadece Turani olmalarından değil aynı zamanda Roma medeniyetinin doğuşuna yaptığı pozitif katkıdan kaynaklanmaktadır. Çünkü Etrüksler sanata düşküncü, dönemin koşullarına göre ileri düzeyde tarım ve ticaretle uğraşıyordu, duvar resimleri ve yazı tabletleri yapıyordu. Hatta Etrüks alfabesinin Latin alfabesine temel teşkil ettiği de bilinmektedir (Gürsoy, 2007: 42-43). Etrüksler İtalya'ya şehir yaşamını getirmenin yanı sıra ziraati ve madenciligi de geliştirmiştir. Hatta İtalya'da bağcılığı, zeytinciliği bu kavmin geliştirdiği ifade edilmektedir. Deniz ticaretini de geliştirmişler ve uzun süre [Akdeniz](#) ticaretini ellerinde tutmuşlardır (Memiş, 2007: 111).

Sonuç

[Türk](#) tarihi kimilerin zannettiği gibi ne 1923'te Cumhuriyet'in, ne de 1299'da Osmanlı İmparatorluğu'nun kuruluşuyla başlar. Binlerce yıllık bir mazisi olan [Türk](#) tarihi gerçeğini başta yöneticiler ve aydınlar olmak üzere her bilinçli vatandaşın bilmesi gerekir. Çünkü bu tarih, [Türk](#) toplumunun en büyük hazinesi, dayanağı ve hafızasıdır.

[Türk](#) tarihi günümüzde [kamu diplomasisi](#) politikaları uygulamak isteyen ülkeler için çok önemli ve anlamlı örneklerle doludur. [Türk](#) iye Cumhuriyeti Devleti bu tarihi potansiyeli iyi değerlendirmeli ve günümüz politikalarının zemininin oluşturulmasında ondan yararlanmalıdır.

[Türk](#) iye'nin en önemli avantajı geçmişte [Türk](#) kökenlilerin kurduğu devletlerin [Asya](#) 'dan [Avrupa](#) , ya uzanan geniş bir coğrafyaya uzanmış olmaları, buralarda tarihi ve kültürel eserler, unutulmaz anılar ve izler bırakmalarındır. Bu nedenledir ki, zaman zaman yabancı ülke aydınlarının veya devlet adamlarının Türklere, tarihteki jestleri nedeniyle, şükran ve minnettarlık duygularını dile getirdiklerine tanık oluyoruz. Bu nedenle bu tarihi hafızanın, günümüze aktarılması ve hep canlı tutulması çok önemlidir. Bu yapılmadan devlet yöneticilerin ikinci ülkelerle [kamu diplomasisi](#) politikası yürütmesi o kadar da kolay gerçekleşemez.

[Türkiye](#) 'nin diğer bir avantajı çok sayıda akraba devlete, farklı devletin çatısı altında yaşayan akraba topluluklara sahip olmasıdır. Yazının sınırı göz önünde bulundurularak birer örnekle bu potansiyel açıklanmaya çalışılmıştır. Bu potansiyel gerektiği gibi değerlendirilmez, ya da görmezden gelinirse hiçbir zaman avantaja dönüştürülemeyecektir. [Türkiye](#) ne yazık ki bu akraba topluluklarla ilişkilerini öteki devletlerle olduğu gibi devlet yöneticileri düzeyinde yürütmüş ve halkla olması gereken münasebetleri kurmaya, onlarla farklı enstrümanları kullanarak iletişim kurmaya yanaşmamıştır. Mevcut [dış politika](#)

Türk Tarihi Perspektifinden Kamu Diplomasisi Olgusu

Prof. Dr. Yusuf Devran tarafından yazıldı.

Perşembe, 12 Eylül 2013 18:43 - Son Güncelleme Perşembe, 12 Eylül 2013 20:59

---

yürütücülerinin

[kamu diplomasisi](#)

kavramını önceleyerek yeni bir paradigma geliştirmeleri son derece önemlidir. Çünkü hiçbir ülke

[Türkiye](#)

kadar zengin bir tarihi potansiyele sahip değildir.

Geçmişte Türklerin devlet eliyle yaptığı [kamu diplomasisi](#) uygulamalarını günümüz devletleri özellikle [sivil](#) toplum üzerinden

gerçekleştirebilirse daha inandırıcı olabilir ve devletin yanına

[sivil](#)

toplumu da alarak daha kapsamlı ve güçlü politikalar gerçekleştirebilir. Özellikle

[insani](#)

yardım projeleri bu anlamda önemlidir.

[Türkiye](#)

'deki

[insani](#)

yardım dernek ve vakıflarının dünyanın dört bir yanında gerçekleştirdiği

[eğitim](#)

, gıda,

[sağlık](#)

, su, yol ve ev kurma gibi projelerin

[Türkiye](#)

'ye ilişkin sözkonusu ülke kamuoylarında nasıl iz bıraktığı aşikardır. Devlet bu kurumları en azından işleyiş prosedürlerini kolaylaştırarak desteklemelidir.

Kaynakça

Bayrakdar, M. (2007). Türkler ve Japonlar. Ankara: Minima yayıncılık.

Morello, Carol. (20 Mayıs 2000). Beneath Myth, Melungeons Find Roots of Oppression. The Washington Post, sf. A10.

Efe, A. (2007). Nasıl öldürüldüler. Ankara: Alperen.

Ertan, Sevgi Zübeyde. (2002). [Amerika](#) 'daki Türklerin Tarihi. Hasan Celal Guzel, Prof. Dr. Kemal Cicek, ve Prof. Dr. Salim Koca (Ed.) Turkler. Ankara: Yeni Turkiye.

Gürsoy, Akile. (2007). Tarihten Bir Kesit: Etrüksler [Türk](#) iye'de [Türk](#) tarihini incelemede Antropolojinin katkısı. Tarihten Bir Kesit Etrüksler (Sempozyum Bildirileri). Ankara: [Türk](#) Tarih Kurumu.

Ilgaz, Arif Hikmet Fevzi & Ilgaz Hasene. (1990). Ertuğrul Firkateyni, İstanbul: [Türkiye](#) Şehitlikleri İmar Vakfı Yayınları.

Kafesoğlu, İ. (1977). [Türk](#) Milli Kültürü. Ankara: [Türk](#) Kültürünü Araştırma Enstitüsü.

Kennedy, N. Brent & Kennedy Robyn Vaunhan. (1996). Meluncanlar Gururlu Bir Halkın Direnişi. İstanbul: Güncel yayıncılık.

Koestler, A. (2006). 13. Kabile, İstanbul: Plato Film yayınları.

Meluncan Society Wants to Adopt Child Victims of Quake. (4 Eylül, 1999). Anadolu Haber Acentesi.

Memiş, E. (2007). Etrüks kavminin oluşumunda Troyalılar'ın ve İskitlerin Rolü. Tarihten Bir Kesit

Türk Tarihi Perspektifinden Kamu Diplomasisi Olgusu

Prof. Dr. Yusuf Devran tarafından yazıldı.

Perşembe, 12 Eylül 2013 18:43 - Son Güncelleme Perşembe, 12 Eylül 2013 20:59

Etrüksler (Sempozyum Bildirileri). Ankara: [Türk](#) Tarih Kurumu.

Özcan, A. (1997). Pan-İslamizm: Osmanlı Devleti, Hindistan Müslümanları ve İngiltere, İstanbul: İSAM yayınları.

This Historical Tragedy Hits Closer Than We Think. 27 Mart 2001. Bristol Herald Courier.